

Prof. Ing. Dušan Petráš, PhD., Stavebná fakulta STU, Katedra TZB, Bratislava

Vážená pani

Doc. Ing. arch. Ľubica Vítková, PhD.
dekanka

STU Bratislava
Fakulta Architektúry
Dekanát

Námestie Slobody 19
812 45 Bratislava

Vec : Oponentský posudok habilitačnej práce

Bratislava 13.04. 2013

Vážená pani dekanka,

na základe Vášho listu, mne doručenému 14.1.2013, v ktorom ste ma menovali za oponenta habilitačnej práce Ing. arch. Henricha Pifka, PhD., odborného asistenta na Fakulte Architektúry STU v Bratislave, na tému „Efektívne bývanie“, predkladám oponentský posudok habilitačnej práce.

Vychádzajúc z uvedeného ustanovenia, podávam týmto oponentský posudok, na habilitačnú dizertačnú prácu v nasledovnej štruktúre :

1. Aktuálnosť dizertačnej práce

Habilitačná práca Ing. arch. H. Pifka, PhD., je aktuálnym príspevkom k optimalizácii bývania v tom najširšom slova zmysle, od urbanisticko-architektonického riešenia, cez výber stavebných materiálov a konštrukcií, resp. systémov techniky prostredia využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, až po špecifikovanie potrieb človeka, užívateľa, domu či bytu. Tento trend sa v súčasnosti objavuje takmer vo všetkých krajinách, kde problematika, tzv. efektívneho bývania sa stáva jednou s priorít pre zabezpečenie kvalitného života človeka v post-industriálnej spoločnosti.

Môžem konštatovať, že habilitačná práca na tému „Efektívne bývanie“ je aktuálna a prináša viaceré nové pohľady na ďalší vývoj a smerovanie architektúry a stavebníctva s ohľadom na problematiku stavebného fondu s dôrazom na budovy na bývanie. Vychádza z určitých demografických predpokladov, najmä zo západnej Európy, a snaží sa ich transformovať do reality bývania u nás, v kontexte hľadania riešenia v dialektickom prepojení, resp. protichodnosti, teda DOM verzus BYT?

2. Ciele a metódy spracovania habilitačnej práce

Úvodom musím konštatovať, že takto formulovaná kapitola v práci nie je. Napriek tomu to vnímam akceptovateľne, nakoľko habilitant hneď v úvode, v tzv. Redakčnej poznámke vysvetľuje, že „Ako habilitačnú prácu predkladám knihu – Efektívne bývanie,... presnejšie tie časti, ktorých som ja výlučným autorom“, čo je vzhľadom na súčasne platnú legislatívu možné, hoci nie štandardné.

Hlavným cieľom habilitačnej práce je prezentovanie tzv. Efektívneho bývania, čomu sú následne prispôsobené aj čiastkové ciele, za ktoré možno považovať jednotlivé kapitoly práce. V tých sa bližšie autor venuje otázkam Efektívnosti, Domu a Bytu, ale i Energeticky úspornému bývaníu (Nízkoenergetické domy, Energeticky pasívne domy), Inšpirácie (prezentácie realizovaných príkladov vrátane jedného vlastného riešenia), v neposlednom rade Alternatívne materiály a technológie.

Z takto vytvoreného konceptu práce, je zrejme, že z hľadiska metód vedeckej práce prevláda najmä teoretická analýza súčasného stavu poznania a syntéza širokého okruhu poznatkov s vlastnými výsledkami vedeckej práce. Možno mohol byť v práci výraznejší podiel, vlastnej tvorivej umeleckej činnosti habilitanta, s prezentovaním výsledkov, ktoré by súčasne dokumentovali rovnakú „vlnu“ trendov vo svete a autora.

3. Výsledky

Habilitačná práca predstavuje ucelený elaborát k problematike efektívneho bývania, uvádza viaceré pohľady na riešenie tejto otázky, prezentuje mnohé „vzorové“ riešenia budov na bývanie v zahraničí i u nás, súčasne tieto trendy integruje do vlastného pohľadu na vec, s viacerými zaujímavými odporúčaniami, ktoré sa dajú dobre zovšeobecniť, resp. aj v praxi realizovať. Je koncipovaná síce logicky, ale je cítiť, že tam chýbajú niektoré, možno nie tie najpodstatnejšie, ale predsa len dôležité podkapitoly, písané zrejme v pôvodnej knihe – inými autormi.

Habilitant súčasne preukázal dobrú erudíciu a vedomosti z oblasti architektonického návrhu, materiálového i konštrukčného riešenia, ale aj „pocitové“ vnímanie dôležitosti adekvátnej voľby techniky prostredia využívajúcej OZE pre návrh, realizáciu i exploatáciu budov na bývanie. Je však na škodu práce, že citácie, popis obrázkov i fotografií nie je priamo v texte, resp. že chýba označenie a popis obrázkov a tabuliek, čo možno v kontexte knižnej publikácie z architektonickej oblasti je akceptovateľné, pri habilitačnej práci sa však vyžaduje.

Hlavnými výsledkami práce sú určité zovšeobecnenia viacerých poznatkov a skúseností z oblasti tzv. efektívneho bývania, s dôrazom na energeticky úsporné riešenia, environmentálne „priateľské väzby“ pri výbere materiálov i technológií, v neposlednom rade i vnútorné protirečenie medzi tzv. efektívnosťou investičných, resp. prevádzkových vstupov?

Ďalším výsledkom habilitačnej práce je prezentácia trendov v tzv. nízkoenergetickej architektúre a v architektúre energeticky pasívnych budov, čo sú v súčasnosti zásadné smery pri návrhu budov na bývanie s dôrazom na ich celospoločenskú efektívnosť.

4. Otázky a pripomienky

Napriek dobrej úrovni habilitačnej práce ako i forme jej spracovania, mám niekoľko otázok, resp. pripomienok :

- a) nepovažujem terminológiu, ako : kúrenie, mizerné okná, čistota vzduchu, slnečné lúče..... za vhodné používať v habilitačnej práci
- b) parameter U , je súčiniteľ prechodu tepla, nie prestupu, či priestupu tepla !
- c) formálna pripomienka – ak uvádzame v texte alebo na obrázku či grafe číselné fakty, ktoré dokumentujú dôležitosť záverov a nie sú autorstvom habilitanta, musia byť vždy citované
- d) str. 17 – čo sa myslí pod vyjadrením, „opäť remíza“? v súvislosti s BYT verzus DOM
- e) str. 44 – musím polemizovať s tvrdením autora, že „Pasívne domy predstavujú dnes najlepšie bežné dosiahnuteľné riešenie...“, nakoľko ak by to bolo bežné, tak by sme ich mali už dnes tisícky...
- f) str. 45 – nedomnievam sa, že vzduchotesnosť je hlavnou požiadavkou na NED?
- g) str. 48 – ako habilitant určil (vypočítal?), že hodnota tepelnej straty pri EPD je $10\text{W}/\text{m}^2$ za uvedených predpokladov?
- h) str. 57 – čo predstavuje tvrdenie, že „strechy majú byť izolované lepšie ako steny..“? .
- i) str. 52 - „nemecké štatistiky“ hovoria o 10% zvýšení ceny... ktoré/aké?
- j) zoznam literatúry nie je uvedený v súlade s technickou normou.

5. Záver

Záverom konštatujem, že habilitant preukázal schopnosť samostatne pracovať a výsledky tejto činnosti popísať vedeckými metódami práce, súčasne ich aj adekvátne pedagogicky prezentovať, preto po zodpovedaní pripomienok a otázok s ú h l a s í m s udelením vedecko-akademického titulu „docent“ . .

Bratislava, 13. 4. 2013

Dušan P e t r á š